

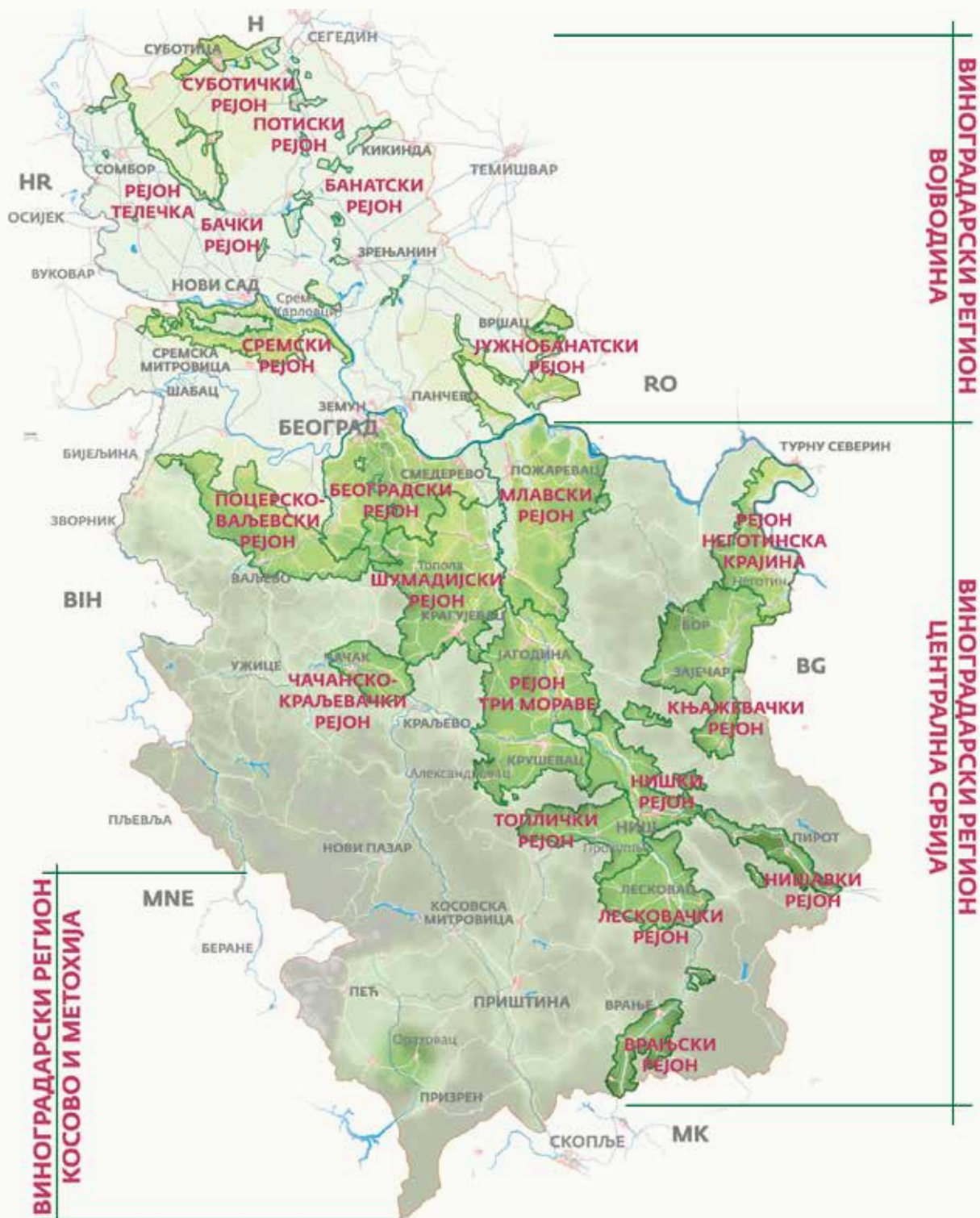

Србија Пућеви вина

ТУРИСТИЧКА
ОРГАНИЗАЦИЈА
СРБИЈЕ
www.srbija.travel

Виноградарски региони и рејони Србије

Србија на винској мапи Европе

Производња вина у Србији има хиљадугодишњу традицију. Током дуге историје виноградарство и винарство имали су периоде успона и падова. Златно доба за вино на територији садашње централне Србије везује се за доба српске династије Немањића, између 12. и 14. века, а у северним деловима – равничарским, изнад река Сава и Дунав – за време Хабзбуршке монархије, у 18. и 19. веку. Крајем 19. и почетком 20. века Србија је извозила вино широм Европе и освајала интернационалне награде на винским такмичењима и изложбама. У другој половини 20. века била је највећи произвођач вина у Југославији, која се седамдесетих година налазила међу осам највећих произвођача вина у свету. Пред сам крај минулог века, гигантске винарије, које су до тада имале монопол у производњи, почеле су да пропадају и многе од њих су престале да раде. Истовремено, драстично су смањене површине под виновом лозом.

У последњих петнаест година, у Србији виноградарство и винарство доживљавају праву ренесансу. Обновљени су многобројни стари и засађени нови виногради и формирано више од три стотине винарија које производе преко хиљаду различитих вина. Што је најважније, на тржишту су се појавила нова домаћа квалитетна вина и вина врхунског квалитета с контролисаним географским пореклом. Колико су виноградарство и винарство распрострањени и колико су значајна привредна грана најбоље илуструју подаци да се производњом грожђа у Србији бави више од 80.000 пољопривредних газдинстава и да је под виноградима више од 25.000 хектара.

Садржај

1. Вински туризам	2
2. Виноградарска Србија	3
3. Централна Србија	5
4. Војводина	25
5. Косово	37

Вински туризам

Србија дефинитивно постаје винска дестинација. Три винска региона: Војводина, централна Србија и Косово, у оквиру којих су двадесет и два рејона, односно седамдесет седам виногорја и више виноградарских оаза, са свим својим разноликостима, нуде исто толико различитих, особених, атрактивних и за сва чула угодних садржаја.

Захваљујући веома повољним и разноврсним климатским, географским и земљишним условима, у Србији се гаје разноврсне винске сорте од којих се производи импозантна лепеза вина. У Војводини преовладавају бела, а у централној Србији и на Косову и Метохији црвена вина. Ако се иде од севера према југу, у Суботичко-хоргошкој пешчари сусрећу се вина с песка, старе и нове, аутохтоне и популарне светске сорте. Југоисточно, у јужном Банату, доминирају беле сорте. Дунав, који на својим обалама ствара специфичну микроклиму, због чега дуж читавог тока важи као једно од најбољих подручја за производњу вина у Европи, повезује неколико важних винских рејона: Фрушку гору, Београдски рејон и источну Србију. Још јужније је Шумадија, која дуже од једног века предњачи у производњи светских сорти. Насупрот томе, у Жупи – Рејону три Мораве, доминирају старе, аутохтоне винске сорте.

Носиоци производње квалитетних и врхунских вина са заштићеним географским пореклом су мале и средње винарије, чији се број последњих година убрзано повећава. Многе винарије, поред винограда и савремених подрума, поседују просторије за дегустацију и продају вина, а у оквиру винских подрума све је више ресторана и, последњих година, смештајних капацитета. Будући да су подруми и виногради отворени за организоване посете, винари госте, уз своја најбоља вина, дочекују с локалним и националним кулинарским специјалитетима. Гости, осим тога, могу да посете бројне локалне културне и историјске знаменитости и да уживају у изванредним природним лепотама, којима обилују сви крајеви Србије.

Ова брошура је својеврсни водич кроз винске регије, рејоне и виногорја Србије и, пре свега, водич кроз вина Србије. У брошури се спомињу појмови којима се прецизирају квалитет вина и географска заштита које је потребно објаснити.

Према начину производње и карактеристикама, вина се деле на: класична, пенушава, дезертна, ојачана и ароматична и аперитивна вина. Класична вина се разликују по боји и деле се на: бела, црвена и розе вина. У тој трећој групи су и традиционално вино ружица, које је карактеристично за централну Србију, и шилер вина, произведена од црних сорти грожђа по

технологији за бела вина, која су карактеристична за северне, равничарске делове Србије.

Према садржају шећера, вина се деле на: сува, полусува, полуслатка и слатка вина. Према квалитету, начину производње и врсти виноградарског подручја, вина се разврставају у две категорије: стона вина и вина с географским пореклом, која чине регионална и квалитетна вина. Квалитетна вина с географским пореклом могу да буду квалитетна вина с контролисаним географским пореклом и квалитетом или врхунска вина с контролисаним и гарантованим географским пореклом и квалитетом.

Позивамо вас да пробате вина широм Србије у подрумима у којима настају, да их дегустирате у друштву и под стручним вођством оних који их праве и да, при томе, чујете занимљиве приче о вину и винској традицији сваког краја и подрума. Истовремено, упарите укусе тих вина са веома разноврсном домаћом кухињом. Доћи у Србију, обићи српске винограде и подруме и пробати српска вина савим је нови – вински изазов.

Виноградарска Србија

У последњих двадесет година у виноградарству Србије дошло је до квалитативног напретка. Уводе се нове технологије, користи се квалитетан, селекционисан и сертификован садни материјал, посебна пажња се посвећује избору сорти и све је заступљенија органска производња грозђа и вина. Такође, осавремењава се технологија прераде, уз праћење светских трендова, набавља квалитетна винарска опрема и уводе савремени технолошки поступци. Као резултат свега тога, српски винари су постигли завидан ниво квалитета вина која су у систему географског порекла.

Поред интернационалних винских сорти, које преовладавају у српским виноградима, све су популарније старе, аутохтоне сорте грозђа, од којих се комбинацијом традиционалне и савремене технологије производе не само стона већ и квалитетна вина и вина врхунског квалитета. Прокупац и тамјаника бела, у централној Србији, и кевединка или ружица црвена и сланкаменка, у Војводини, одвајкада веома заступљене аутохтоне сорте, једно време су биле запостављене, али се враћају у српске винограде. Све су актуелније сорте кадарка или скадарка, тамјаника црна, зачинак, португизер и франковка од црвених, док од белих сорти највише интересовања има за смедеревку, мускат крокан, креацу и багрину.

У другој половини прошлог века на огледним пољима Пољопривредног факултета у Новом Саду, Пољопривредног факултета у Београду и у Центру за виноградарство и винарство у Нишу створен је већи број винских сорти као резултат побољшања производних карактеристика старих аутохтоних сорти њиховим укрштањем са квалитетним интернационалним сортама. Од новонасталих, највише је засађено белих сорти: неопланта, жупљанка, морава и петра, и од црвених пробус и руменка.

Виноградарски регион Централна Србија

Виноградарски регион централна Србија обухвата највећи – средишњи, претежно брдовити део јужно од Саве и Дунава. Почеци организованог бављења виноградарством везују се за римског цара Марка Аурелија Проба (276–282), који је укинуо забрану производње вина у римским провинцијама изван Апенинског полуострва. Из тог доба остали су многобројни споменици, посебно у источној Србији, на којима су укласани грожђе и винова лоза.

Процват виноградарства у средњовековној Србији трајао је од 12. до 14. века. Кнез Лазар Хребељановић (1385–1389) подизао је винограде у Жупи и моравској области а његов син деспот Стефан Лазаревић (1389–1427) развијао је виноградарство и винарство у Шумадији и око Београда. Деспот Ђурађ Бранковић (1427–1456) знатно је допринео развоју виноградарства у Смедереву и Подунављу.

Након обнове српске државе, средином 19. века, поново је интензивно развијано виноградарство, али је тај развој у неколико наврата прекидан, поготову током 20. века. Ипак, винова лоза и вино постали су део српске традиције. У неким периодима били су значајан привредни сегмент, а у последње време и део туристичке понуде.

Централна Србија, највећи и најзначајнији вински регион у Републици Србији, има у саставу 13 винских рејона.

Поцерско-ваљевски рејон

Поцерско-ваљевски рејон се простире јужно од Саве и источно од Дрине, на падинама планина Цер и Влашић. Развој виноградарства се везује за српског краља Драгутина (1276–1282), који је подигао винограде у Поцерини и Срему. О вину у Ваљево, за које је рекао да је најкусније које је икада пио, писао је француски конзул Louis Gedeon 1624. године. Међутим, крајем прошлог века већина винограда је искрчена и до обнове је дошло у последњих петнаест година.

Винарија Пусула (Astra ITB)

Винарија Јелић

Бујачић бб, 14000 Ваљево
www.milijanjelic.com

Винарија Пусула (Astra Itb)

село Миљинчица, 14252 Ваљево
www.pusula.com

Подрум Лукић

село Бабајић
14240 Љиг
www.podrumlukic.rs

Морава

Морава је новостворена сорта са огледног поља у Сремским Карловцима. За ту сорту је карактеристично да увек има висок садржај киселина у шири и вину. Вино има одличне карактеристике и пикантну арому која асоцира на арому совињона.

Рејон Неготинска Крајина

Рејон Неготинска Крајина, на крајњем истоку Србије, уз румунску и бугарску границу, прави је бисер у винском туризму Србије. Брдовито-планински рељеф на западу, који прелази у благо брдовите и равне терене на истоку, и те како погодује виновој лози и утиче на квалитет вина, по којем је Крајина била вековима на гласу.

Грожђе се ту гајило још у доба Римског царства, а од средине 19. и почетком 20. века изузетно јака вина, са 16% алкохола, освајала су најсјајније медаље на светским винским изложбама у Бордоу и Лондону.

Из тог периода су остале пивнице, или пимнице – јединствена винска села која су служила само за производњу вина. У рајачким пивницама сачувано је 160, а у Рогљеву 120 старих подрума. У сваком од тих села још се користе десетине винских подрума, од којих су неки претворени у угоститељске објекте. Уз Рајац и Рогљево, пивнице су сачуване и у Смедовцу, али нису толико познате. Последњих година та села чине најважнији део винске туристичке понуде рејона. У њима се справљају најмириснија црвена вина која су срећан спој добре земље, пуно сунца и надморске висине од 150 до 250 метара.

У Неготинској Крајини вековима су гајене четерешка или кадарка, прокупац, црна и бела тамјаника, багринина, смедеревка и зачинак – старе сорте које су углавном сачуване и од којих и данас прави вино. Међу крајинским винима најпознатија су црна вина добијена од прокупца, црног бургундца и гамеа. Вина имају интензивно црвену боју, пријатног укуса и букеа. Од белих вина познати су багринина, семијон, италијански ризлинг, совињон и смедеревка.

Највећи засади црне тамјанике, аутохтоне сорте Неготинске Крајине, налазе се у Букову, у виноградима истоименог манастира. Традицију чувају ђаци и професори Пољопривредне школе која је основана управо у том манастиру 1887. године као прва виноградарска школа у Србији.

Винске манифестације

Мај, Неготин

Међународни сајам меда и вина

Туристичка организација
Неготин

тел.: 019/547 555

Манастир Буково

Црна тамјаника

Црна тамјаника је специфична мускатна сорта која се задржала углавном у Неготинској Крајини. Та сорта, веома тешка за узгајање због проблема са цветањем, у стању је да изнедри јединствено вино, непоновљивог мириша и укуса, у којем се преплићу цветни, воћни и зачински тонови руже, сувог грожђа, босиљка... Садржај шећера се креће од 22% до преко 30%, а у изузетним годинама, када је принос много нижи, настаје суварак, који може да садржи и до 45% шећера. Вина су јачине 14–17,6%, са остатком непреврелог шећера, што црну тамјанику чини изузетним полуслатким вином.

Винарија Рај

19350 Рајац
www.vinarija-raj.com

Винарија Матаљ

Добропољска 7, 19300 Неготин
www.mataljvinarija.rs

Винарија Танића пимнице

село Тамнич, 19315 Неготин
www.vinarijatanicapimnice.co.rs

Винарија Кључ

Букатаревиха 11, 19320 Кладово
www.vinarijadusa.com

Подрум Дајић

Кнеза Милоша 20, 19322
Михајловац
www.podrumdajic.rs

Винарија Clevora

Кнеза Лазара 25-27,
19322 Михајловац
Тел +381638276986

Винарија Радуловић

Црномасница бб, 19315 Неготин
www.vinorad.com

Крајинска винарска задруга Рогљево

Рогљево, 1930 Неготин
Тел +381637242369

Француска винарија Рогљево

Рогљево, 19300 Неготин
www.francuskavinarija.com

Винарија Винограде

Рогљево, 19300 Неготин
Тел +38163470453

Вински подрум Ивановић

Смедовац, 19300 Неготин
Тел +381641314723

Манастир Буково

Буковски пут бб, 19300 Неготин
www.manastirbukovo.org

Винарија Микић

19313 Речка, Неготин
www.vinarija-mikic.com

Винарија Јануцић

19300 Село Вељково,
Неготин
www.janucic.com

Пивнице

Књажевачки рејон

Књажевачки рејон се налази у источној Србији, на простору око горњег тока реке Тимок. У непосредној близини Књажевца, надамак археолошког локалитета римског града Тимасит Мипус, утврђења из 1. века наше ере, пронађено је више надгробних споменика и жртвеника на којима је у доњем делу обично уклесана винова лоза. Ископан је и кип Диониса – бога вина старих Римљана. У селу Равна, у оквиру Архео-етно парка, у којем су изложени римски камени споменици, формиран је Музеј вина са винотеком.

Најстарији виногради су на Џервиновом брду изнад Књажевца, где су раније били засађени углавном пловдина и прокупац. Године 1927. ту је основана Винарско-земљорадничка задруга.

Последњих година у књажевачком виногорју, поред бројних интернационалних врхунских сорти, којима погодују овдашњи клима и земљиште, од аутохтоних и старих сорти највише су заступљени прокупац, вранац и пловдина. Од белих сорти најзаступљенији су смедеревка и италијански ризлинг.

Винарија Јовић

Спасоја Микића 32, 19350
Књажевац
www.vinarijajovic.rs

Подрум Живковић

Девете бригаде 17/1-2, 19350
Књажевац
www.podrum-zivkovic.com

Музеј вина, Равна

Млавски рејон

Млавски рејон обухвата виноградске терене на десној страни доњег тока Велике Мораве и у сливовима Ресаве, Млаве и Пека. Геоклиматски услови су веома повољни за развој винове лозе и производњу врхунских вина. Некад најзаступљеније аутоктоне сорте смедеревка и прокупац све чешће се замењују светским сортама, од којих се у тим крајевима такође добијају вина одличног квалитета.

Винарија Виртус

село Витежево, 12374 Жабари
www.vinarijavirtus.rs

Милпек винарија

Дуде Јовића бб, 12374 Жабари
www.podrummilosevic.rs

Винарија Нећак

Моравска 12,
12300 Петровац на Млави
www.vinarijanecak.com

Винарија Живковић

Боже Димитријевића 29,
12000 Пожаревац
www.vinarijazivkovic.rs

Винарија Виртус

Топлички рејон

Виноградарски терени у сливу реке Топлице и њених притока припадају Топличком рејону, а за тај крај се везује најзначајнија српска аутохтона сорта прокупац, која је и названа по центру округа – Прокупљу. До пре две деценије под виноградама је било око 5.000 хектара, од чега је око 3.400 било под прокупцем. Након периода интензивног крчења винограда, у том рејону се поново сади винова лоза, највише прокупац, али и остале висококвалитетне сорте. Формирају се винарије и поново производи квалитетно вино.

Топлички Виногради

Гојиновац бб, 18424 Прокупље
www.toplickivinogradi.rs

“Топлички Виногради”

Нишки рејон

Нишки рејон обухвата виноградарске терене који се налазе у широкој котлини доњег слива реке Нишаве и доњих сливова река Јужне Мораве и Моравице.

Седамдесетих година 20. века у том рејону је винова лоза гајена на 6.000 хектара, а у Сићевоу, Малчи и Матејевцу радили су велики вински подруми, као што су ПИК, „Сићево“ и „Малча“. Деведесетих година подруми су затварани а виногради крчени. Последњих година виноградарство се постепено опоравља, а тежиште је на сађењу нових винограда и нових срти.

Подрум Малча

18207 Малча бб
www.podrummalca.com

Винарија Изба Јовановић

Веле Поље, 18000 Ниш
www.izbajovanovic.rs

Подрум Кратина

Сићево, 18311 Нишка Бања
www.sites.google.com

Винске манифестације

Август, Ниш

Сајам вина, гастрономије и
винског туризма
WINE AND FINE FAIR

„Позорница“

Тел: 069/4067 222

Лесковачки рејон

Лесковачки рејон обухвата виноградарске терене распоређене око града Лесковца. Центри виноградарства и винарства су села Дединце и Козаре, у којима се вином бави скоро свака кућа. Најзаступљеније сорте су прокупац, вранац, пловдина, жупљанка, смедеревка и франковка.

Винарија Филипајац

Вука Караџића 37,
16210 Власотинце
www.filipajac.weebly.html

Винске манифестације

Септембар, Власотинце

Вински бал

Туристичка организација
општине Власотинце,
Тел: 016/875 201

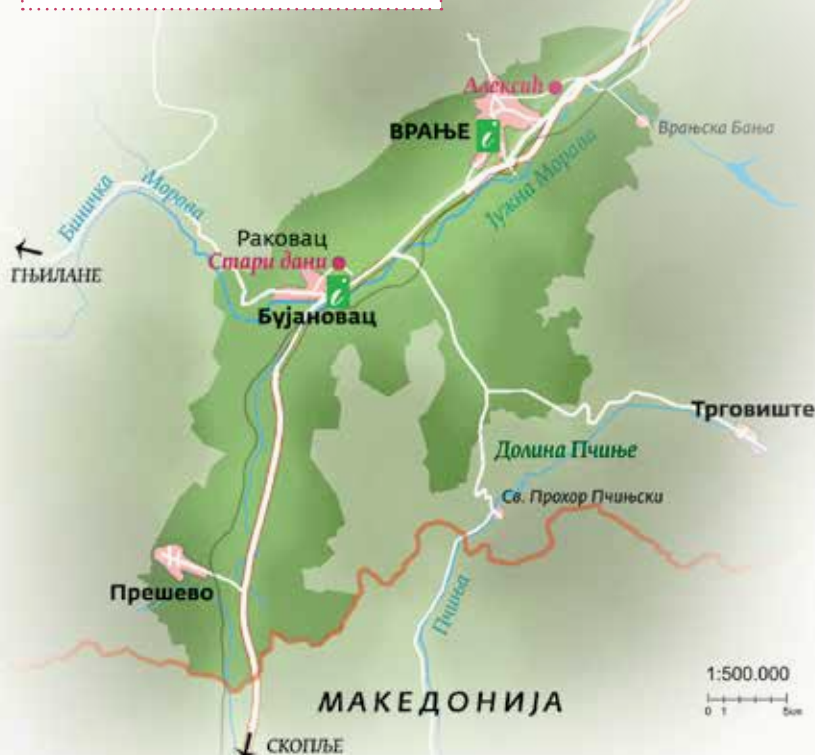

Врањски рејон

Врањски рејон се налази на самом југу Србије, на граници према БЈР Македонији. Производња вина је углавном намењена за локалну употребу, у оквиру породичних газдинстава. Центар рејона је Врање, у чијој околини се налази неколико винарија.

Винарија Алексић

Индустријски блок 9/1,
17500 Врање
www.podrumaleksic.rs

Винарија Алексић

Рејон три Мораве

Захваљујући географским и климатским условима, Рејон три Мораве спада међу најбоља подручја за гајење винове лозе у Србији. Смештен у централном делу Србије, то је највећи виноградарски рејон, у којем је готово трећина свих винограда у земљи.

Александровачка жупа, благо заталасана котлина између планина Копаоник, Гоч, Жељин и Јастребац, заузима значајно место у дугој традицији српског виноградарства и винарства. У писаним документима први пут се помиње у Студеничкој повељи из 1196. године, где је записано да је ту жупан Стефан

Немања даровао виноградарска села манастиру Студеници. И манастири Хиландар и Жича су кроз читав средњи век у том крају имали винограде и подруме вина. Кнез Лазар је имао подруме на пољани Крушевица.

Највише се гаје тамјаника и рскавац, како у том крају називају прокупац, али су овдашњи винари сачували и друге сорте, као што су јагода, смедеревка, зачинак, пловдина и скадарка...

Пољане – група виноградарских насеља, руралне архитектуре, која су подизана у виноградима – налазе се у централном делу жупског виногорја, у непосредној близини Александровца. До сада су очувана укупно двадесет два таква насеља.

У Александровцу је Музеј винарства и виноградарства у којем се чувају предмети везани за развој винарства и виноградарства у Жупи и Србији.

Други велики центар у Рејону три Мораве је Јагодина, која је у прошлом веку била један од највећих винских центара у Србији, а последњих година, када је реч о вину, доживљава праву ренесансу. У том рејону значајна су два стара виногорја, Јовачко и Левачко, с виноградарским центрима у Опарићу и Рековцу.

Трстеничко виногорје је највећи расадник винове лозе у Србији у којем се својевремено производило шездесет милиона садница годишње.

Тамјаника

У Србији се та стара аутохтона сорта грожђа углавном гаји у Жупи. Даје питко и хармонично вино, сламнастожуте боје, са зеленим одсјајем, карактеристичног мускатног укуса и мириса. Садржи комбинацију зачинских тонова тамјана, цимета и босиљка и воћне тонове јагоде.

Винске манифестације

Март, Параћин

Сајам вина

Туристичка организација
Параћин
Тел: 035/565 81

Април, Александровац

Међународни сајам вина

Музеј винарства и
виноградарства,
Тел: 037/3554 596

Јун, Крушевац

Саборовање у Лазаревом граду – ВИНОВДАН

Туристичка организација
Крушевац
Тел: 037/445 180

Септембар, Александровац

Жупска берба

Туристичка организација
Александровац
Тел: 037/3554 404

Прокупац

Једна је од најстаријих аутохтоних балканских сорти која се највише гаји у средишњем делу централне Србије, на Косову и мало у Војводини. Има 18–22% шећера у шири. Од њега се добија ружичасто и црвено вино, које има загаситу боју рубина, свеж и сложен мирис зрелог црвеног воћа и умерену, фину и добро уравнотежену структуру.

Винарија Винис

Село Добра Вода
35218 Јагодина
www.vinarijavinis.com

Еноцентрик Винарија Цилић

Село Лозовик
35000 Јагодина
www.cilic.rs

Винарија Темет

Лозовик, 35000 Јагодина
www.temet.rs

Вински подрум Дацић

35267 Опарић, Рековац
Тел +381 60 072 25 85

Винарија Милетић

35267 Опарић, Рековац
www.podrummiletic.com

Подрум Станојевић

35267 Опарић, Рековац
Тел +381 63 7889692

Подрум Бачина

Јевремова 8
37265 Бачина
www.bacinavino.com

Винарија Вилимоновић

Медвеђа бб, 37244 Медвеђа
www.vinarijavilimonovic.com

Винарија Милосављевић

Село Бучје, 37243 Почекovina
www.vinarija-milosavljevic.com

Винарија Темет

Винска кућа Ракичевић

Веља Глава, 37230 Александровац
www.vinskakucarakicevic.com

Винарија Будимир

Борјанска 23, 37230
Александровац
www.vinobudimir.com

Подрум Ђорђевић

Горњи Ступања, 37230
Александровац
Тел +381 65 6054780

Подрум Михајловић

Крушевачка 52/3,
37230 Александровац
www.saboss.rs

Винарија браћа Рајковић

Горња Злегиња бб,
37230 Александровац
www.podrumbracarajkovic.com

Подрум Ђорђевић

Витково, 37230 Александровац
Тел +381 63 8364684

Винарија Живковић

Тржац бб, 37230 Александровац
www.vinarijazivkovica.rs

Виногради Николић

Витково 169, 37230
Александровац
www.vinogradinikolic.rs

Подрум Чокот

Старци бб, 37230 Александровац
Тел +381 63 8312512

Мали подрум Гајић

Горња Злегиња бб,
37230 Александровац
www.malipodrumgajic.in.rs

Винарија Ивановић

10. август 18, 37230
Александровац
www.ivanovicvino.com

Подрум Дамјановић

Гаревина, 37234 Г. Ступањ
Тел +381 37 764549

Подрум Ботуњац

Доње Злегиње, 37230
Александровац
www.vinabotunjac.rs

Винска кућа Миљковић

Ратаје, 37230 Александровац
www.vinarijamiljkovic.rs

Винска кућа Минић

Тржац, 37230 Александровац
www.vinskakucaminica.com

Винска кућа Спасић

www.vinarijasasic.com

Подрум Рашковић

Витково, 37230 Александровац
Тел +381 62 554 290

Винарија Емпорио
 Авалска 308, 11232 Рипањ
www.emporiovinarija.com

Огледно добро
 Радмиловац, Радмиле
 Вукичевић 3-5, 11000 Београд
 Тел +381 64 2763067
www.agrif.bg.ac.rs

Подрум Јанко
 Рудничка 8, 11300 Смедерево
www.podrumjancko.com

Винарија Јеремић
 Југово, 11300 Смедерево
www.vinarijajeremic.rs

Винарија Саге диет
 Зеоке бб, 11550 Лазаревац
 Тел +381 63 373210

Винарија Јеремић

Подрум Јанко

Винске манифестације

Фебруар, Београд
Међународни сајам вина
 Београдски сајам
 Тел: 011/2655 377

Септембар, Смедерево
Смедеревска јесен
 Туристичка организација
 Смедерево
 Тел: 026/4622 952

Новембар, Лазаревац
Фестивал српских вина
 Градска општина
 Лазаревац и Удружење
 винара, виноградача и
 љубитеља вина
 „Зеочки виногради“
 Тел: 063/228 738

Децембар, Београд
Београдски салон вина In Vino
 Тел: 011/ 614 7669

Београдски рејон

Београд је једна од ретких европских престоница која у свом атару има винограде, винске подруме и своја вина. Рејон обухвата предео јужно од река Сава и Дунав, од ушћа реке Колубаре у Саву до ушћа Велике Мораве у Дунав и терене на обронцима планина Авала и Космај. Карактеристичну свежину винима тог рејона дају, пре свега, падине Авале и Космаја, као и брдовити терени који се спуштају до Саве и Дунава. С друге стране, дифузна светлост тих великих река, уз велики број сунчаних сати, утичу на то да вина буду пуна, екстрактивна и снажна.

Смедерево је једна од најстаријих и најважнијих виноградарских крајева у Србији. Ту су још стари Римљани имали винограде и правили вино. Српски владари су у 15. веку подизали винограде око Смедерева, а у том граду је 1882. године основан први

лозни расадник у Србији. Током прошлог века у Смедереву је био један од највећих винских подрума – „Годомин“, изграђен 1909. године. „Годомин“ је био највећи произвођач смедеревке, аутохтоне сорте која је добила назив по Смедереву.

У насељу Плавница, на самој обали Дунава, налази се летњиковач „Златни брег“, са винским подрумом и виноградом породице Обреновић, једне од две српске краљевске династије. Обреновићи су ту имали 36 хектара винограда, од којих је сачувано 17 хектара.

Огледно добро Пољопривредног факултета у Радмиловцу на 12 хектара узгаја чак 560 сорти винове лозе. Од винских сорти највише су заступљени рајнски ризлинг, бургундац црни, каберне совињон, совињон, шардоне, каберне фран, мерло... Сав род грожда улази у вински

подрум, у којем се прави вино и читава лепеза алкохолних пића. Поред осталог, у Радмиловацу је створено 15 стоних и осам винских сорти винове лозе од којих је признато осам нових клонова.

Виногради и производња вина обновљени су и у околини Лазаревца и Младеновца, где је активно неколико подрума.

Смедеревка

Као стара, аутохтона сорта Балкана, смедеревка се гаји на већим површинама у Србији и околним земљама. Садржи мало шећера, од 12 до 16%, а карактеристичан је сразмерно повишен садржај киселина у шири. Вино је питко, лако, пријатног мириса, који у добрим годинама подсећа на ванилу. Најчешће се користи за купажу са винима других сорти ради поправке киселина.

Шумадијски рејон

Шумадијски рејон обухвата део брдовитих виноградарских терена Шумадије, од планине Рудник до реке Велике Мораве. Шумадија је постала важан центар српског виноградарства и винарства захваљујући династији Карађорђевића, који су почетком 20. века на брду Оплепац код Тополе подигли десетине хектара винограда и подрум у којем су производили врхунска вина. У оближњем селу Бања основана је 1903. године Прва виноградарска задруга, једна од највећих на Балкану.

У оквиру Краљеве винарије налази се музејска поставка о винарству и виноградарству тог краја, али и изузетна збирка архивских вина.

Винарија Деспотика

Винарија Деспотика

Влашки До, 11423 Смедеревска Паланка
www.vinarijadespotika.rs

Подрум Задужбина Краља Петра I

Оплепац бб, 34310 Топола
Тел +381 63 656649

Винарија Александровић

Село Винча бб, 34310 Топола
www.vinarijaaleksandrovic.rs

Винарија Александровић

Подрум Радовановић

Подрум Радовановић

Доситејева 10, 11319 Крњево
www.podrumradovanovic.rs

Винарија Липовац

Липовац бб, 34310 Топола
Тел +381 63 207203

Винарија Врбица

Врбица бб, 34300 Аранђеловац
www.vinarijavrbica.rs

Винарија Арсенијевић

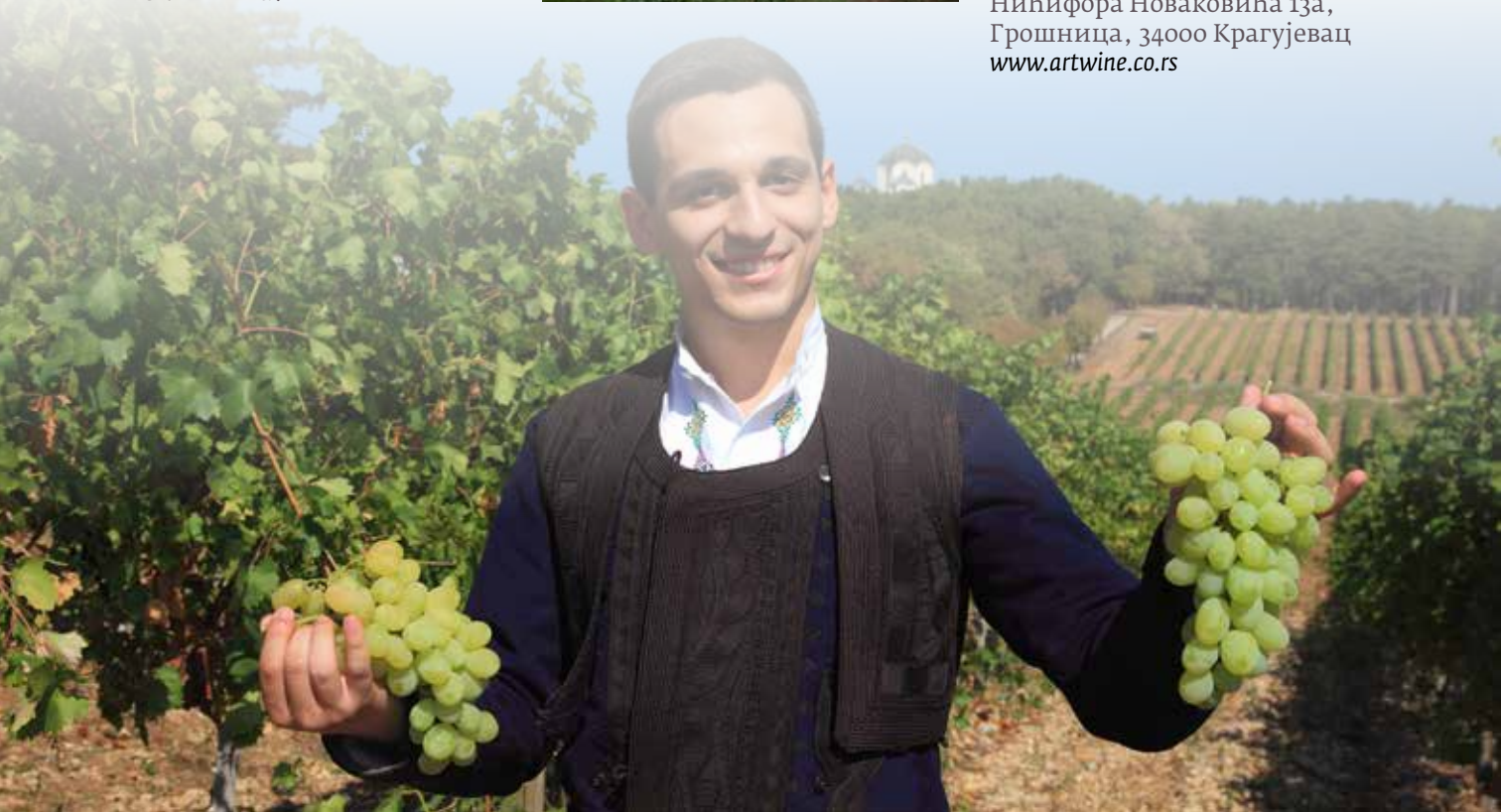
Винча бб, 34310 Топола
www.vinarijaarsenijevic.rs

Подрум Стевановић

Жировница бб, 34229 Крагујевац
www.podrumstevanovic.rs

Винарија Арт

Нићифора Новаковића 13а,
Грошница, 34000 Крагујевац
www.artwine.co.rs

Винске манифестације

Јун, Топола

Фестивал шумадијских вина

Удружења винара

Шумадије

тел.: 034/811 280

Октобар, Топола

Опленачка берба грожђа

Туристичка организација

Топола, 034 811 172

Виноградарски регион Војводина

Виноградарски регион Војводина обухвата предео Панонске низије, односно територију Војводине и делова Града Београда северно од Саве и Дунава. Виноградарство у том делу Србије историјски је повезано са осталим крајевима и везује се за римског цара Проба, из 3. века, који је прве винограде засадио управо на Фрушкој гори – у Војводини. Виноградарство се нарочито развило у време Хабсбуршке монархије, посебно у Срему и Јужнобанатском рејону.

Географске, историјске, климатске и све друге разлике допринеле су да се на том релативно малом простору гаје многобројне и разноврсне сорте грожђа и справљају још разноврснија вина. С обзиром на положај, традицију гајења и еколошке услове, регион је повољнији за гајење белог грожђа, па доминирају беле винске сорте, првенствено италијански ризлинг, који је засађен у више од половине винограда у Војводини. Последњих година све више се саде и најпознатије светске беле винске сорте, као што су шардоне, совињон бланк, рајнски ризлинг, бургундац бели, траминац, мускат отонел, силванац зелени... Заступљене су и нове беле винске сорте, попут неопланте, силе, жупљанке, паноније итд. Од сорти за стона бела вина највише има ружице црвене – динке, и сланкаменке.

Сорте за обојена вина су много мање заступљене. Саде се мерло, каберне совињон, гаме, скадарка, франковка, португизер..., али и нове сорте за обојена вина попут пробуса и руменке.

Под називом розе све више се пију некад веома популарни шилери – лепа, лагана, свежа вина произведена од црних сорти по технологији за бела вина.

Сремски рејон

Један од најлепших виноградарских крајева Србије, Сремски рејон, обухвата падине Фрушке горе, окренуте ка рекама Дунаву, на северу, и Сави, на југу. Рејон има само једно виногорје – фрушкогорско, које се простира од Ердевика до Земуна. Поред више од стотину винарија, за рејон је карактеристично то да скоро свако породично газдинство има своје мање винограде и да производи вино за сопствене потребе. Вина, углавном бела, свежа су и хармонична, али и снажна, што је резултат повољних експозиција према југу и утицаја дифузне светлости Дунава на експозицијама према северу.

Центар винарства су Сремски Карловци, у којима су многи виноградари током 18. и 19. века подизали винске подруме – лагуме, којих је било око 500. У двадесетак се и данас производи вино, пре свега карловачки брендови – бермет и аусбрух, чија се технологија прављења чувала и преносила као тајна поколена на колена у породицама које су га производиле.

Посебно место има Депарتمان за воћарство и виноградарство Пољопривредног факултета у Новом Саду. У тој научној установи створене су двадесет две нове сорте винове лозе, а у подруму се производе квалитетна вина, пре свега од нових сорти, чиме се потврђују у пракси резултати рада на оплемењивању и стварању нових сорти. Од грожђа нових сорти: бачка, петка, космополита и морава, производе еко-вино.

Аусбрух

*Аусбрух или самоток је дезертно вино врхунског квалитета које се производи по специјалном поступку од грожђа које је прешло у стање суварка или га је напала племенита плесан *Botrytis cinerea*, без додатака алкохола и шећера. Према предању, изворно је прављен од слатког и ароматизованог грожђа малага, које је ишчезло са ових простора.*

У београдској општини Земун, која припада Сремском рејону, налази се један од најстаријих винских подрума у Србији – Мозеров подрум из 1848. године.

Мачков подрум

Занатски центар бб, 22406 Ириг
www.mackovpodrum.co.rs

Винарија Бело Брдо

Сремска бб, 21311 Черевих
www.belobrdo.com

Винарија Брестовачки

Карађорђева 65, 22230 Ердевик
www.vinarijabrestovacki.com

Подрум Стојковић

Николе Пашића 13,
21312 Баноштор
Тел +381 64 471591

Винарија Асуминсум

Доситеја Обрадовића 3,
22329 Стари Сланкамен
www.vinarija-acumincum.com

Винарија Винариум

Фрушкогорска 11, 21312 Баноштор
www.vinarium.rs

Подрум Миљевић

Симе Шолаје 41,
21207 Стари Лединци
www.podrum-miljevic.co.rs

Винарија Ковачевић

Ђоке Шундуковић 85, 22406 Ириг
www.vinarijakovacevic.co.rs

Винарија Винум

Илије Огњановића 1
21000 Нови Сад
www.vinum.co.rs

Подрум Тривановић

Милин До 53, 22230 Ердевик
www.vinarijatrivanovic.rs

Породична винарија Антонијевић

Фрушкогорска 1, 21207 Лединци
Тел +381 60 1420211

Подрум Ачански

Светозара Марковића бб, 21312 Баноштор
www.podrum-acanski.com

Подрум Кузмановић

Војводе Живојина Мишића 11,
21311 Черевих
Тел +381 64 2873117

Винарија Радошевић

Фрушкогорска 11, 21312 Баноштор
Тел +381 21 879145

Винарија Урошевић

Николе Пашића 4,
21312 Баноштор
www.vinogradurosevic.rs

Винарија Алекс

Паје Марковића Адамова 26,
21000 Нови Сад
www.vinarija.aleks.izlog.org

Подрум Gaston wine

Дунавска 10, 21314 Нештин
Тел +381 64 6404077

Винарија Бурчел Тодоров

Тунислава Пауновића 6,
21132 Петроварадин
www.vinarijabt.rs

Винарија Шијачки

Светозара Марковића 3,
21312 Баноштор
www.vinarijasijacki.com

Винарија Ердевик

Милин До 16, 22230 Ердевик
Тел +381 22 752 875

Винарија Вино Винат

Цара Душана 15, 22230 Ердевик
www.vinovinat.webs.com

Винарија Моловин

Златка Шнајдера 2, 22240 Шид
www.vinarijamolovin.co.rs

Винарија Император

Румски друм 27,
22000 Сремска Митровица
www.imperator.rs

Винарија Деурић

Економија Салаш,
22409 Мала Ремета
www.atos-fructum.com

Винска кућа Паприка-Salaxia

Манастирска бб, 21299 Раковац
Тел +381 21 6265 437, +381 63 505 050

Подрум Шукац

Карађорђева 4, 21305 Сремска
Каменица
Тел +381 21 47 55 132

Винарија Бјелица

Подунавска 4, Чортановци,
21000 Нови сад
www.vinarijabjelica.rs

Винарија Шапат

Почента бб, 22323 Нови
Сланкамен
www.sapat.rs

Винарија Милановић

Дрварска бб, 22307 Сурдук
Тел +381 63 376 710

Винске манифестације

Септембар, Сремски Карловци
Карловачка берба грожђа
Општина Сремски
Карловци
Тел: 021/6853 001

Винарија Шапат

Бермет

Аутентично и ароматизовано, то вино се производи на традиционални начин, додавањем од 24 до 26 различитих биљака и зачина. Зависно од грожђа, бермет може да буде бели или црвени, а због традиционалне производње и оригиналне рецептуре има посебан квалитет и укус.

Служен је на многим европским дворовима, налазио се у винским картама бечких хотела у време Марије Терезије, а постоји и прича да је служен на броду „Титаник“. Бермет је у Србији заштићен ознаком географског порекла, а добио је и међународну заштиту.

Сремски Карловци

Винарија Живановић

Митрополита Стратимировића
866, 21205 Сремски Карловци
www.muzejzivanovic.com

Винарија Веритас

Ешиковац 105,
21205 Сремски Карловци
www.veritaswinery.rs

Винарија Дулка

Карловачког мира 18,
21205 Сремски Карловци
www.dulka-vinarija.com

Подрум Пробус

Карловачког мира 41,
21205 Сремски Карловци
www.podrum-probus.com

Винарија Ђурић

Раша 4, 21205 Сремски Карловци
www.djurjic.rs

Винарија Курјак

Жарка Зрењанина 17, 21205
Сремски Карловци
Тел +381 64 3652738

Винарија Косовић

Карловачког мира 42,
21205 Сремски Карловци
www.vinarijakosovic.com

Патријаршијски подрум

Трг Бранка Радичевића 8,
21205 Сремски Карловци
Тел +381 64 8001867

Пљопривредни факултет у Новом Саду

Карловачких ђака 35,
21205 Сремски Карловци
www.polj.uns.ac.rs

Винарија Киш

Карловачког мира 46,
21205 Сремски Карловци
www.vinarijakis.com

Подрум Бајило

Патријарха Рајачића 9,
21205 Сремски Карловци
Тел +381 21 882880,
+ 381 64 292 9003

Винарија Мрђанин

Јована Гроса 16,
21250 Сремски Карловци
www.vinarija-mrdjanin.rs

Подрум Петровић

Карловачког Мира 34,
21250 Сремски Карловци
Тел +381 21 881 981,
+381 64 266 00 96

Винарија Дошен

Карловачких ђака 10,
21250 Сремски Карловци
Тел +381 21 301 785,
+381 64 34 94 011

Захарије Орфелин

Прву српску енциклопедију о вину – Искусни подрумар, написао је Захарије Орфелин и објавио у Бечу 1783. године. У књизи је сабрао све што се у то време знало о прављењу вина. Поред осталог, у рецептима „травних вина“ описао је како настаје бермет.

Суботички рејон

Суботички рејон обухвата песковите терене Суботичко-хоргошке пешчаре на крајњем северу Србије, уз границу са Мађарском. Рејон се састоји од два одвојена дела: западног и источног. Некада су га карактерисале искључиво локалне сорте грожђа, али је сада познат по винима од интернационалних сорти, мада постоје и сачувани веома стари виногради. Рејон се простира на пешчаном земљишту које је настало након нестанка праисторијског Панонског мора, па се вина тог подручја зову вина с песка. Песковити терени, умерено континентална клима и квалитетне сорте винове лозе утичу на главне одлике вина, која се одликују свежином и вишим садржајем киселина.

Рејон је карактеристичан по две аутохтоне сорте: кадарки, како ту називају скадарку, и кевединки или ружици црвеној.

Кадарка

Кадарку, односно скадарку, у те крајеве је донео српски патријарх Арсеније III Чарнојевић крајем 17. века. Због позитивних карактеристика, брзо се проширила у Војводини и постала једна од водећих сорти. У рејону Суботичко-хоргошке пешчаре још је међу водећим сортама за црвена вина када је реч о аутохтоним и регионалним сортама.

При умереном оптерећењу и у доброј години накупи 18–19% шећера, који обично не прелази 16%. Када је јесен кишна грожђе јако трули, те се не може добити црвено вино, него се прерађује у бело. Вино је ароматично, и са песка и са везаног земљишта. Када је година добра, та сорта даје одлично црвено вино.

Винарија Тонковић

Винарија Драгић

Царски друм бб, 25280 Риђица
www.vinarijadragic.com

Подрум Valint Pincszet

Ослобођења бб, 24410 Хоргош
www.balintwinery.com

Винарија Кујунџић

Васе Стајића 14, 24000 Суботица
www.salasarskiturizam.com

Винарија Звонко Богдан

Кањишки пут 45, 24413 Палић
www.vinarijazvonkobogdan.com

Винарија Маурер

Кастељски пут 1, 24414 Хајдуково
www.maurer.rs

Винарија Тонковић

Бачки виногради бб,
www.vinarijatonkovic.com

Вински салаш Чувардић

Едварда Кардеља 139, 24000
Суботица
www.vinskisalas.com

Вински двор

Хогошки пут 221, 24414 Хајдуково
www.vinskidivor.com

Винарија Каса

Чавол 188, 24104 Келебија
www.kaszapincszet.com

Винарија DiBonis

Тук угарнице, 14, 2400 Суботица
www.dibonis.rs

Винарија Звонко Богдан

Кевединка – ружица црвена

Стара сорта Панонске низије кевединка или ружица црвена у Војводини се гаји само у старим приватним засадима. Верује се да потиче из околине данашњег Баноштора, села на обали Дунава, на северним падинама Фрушке горе. Садржи око 17% шећера у шири, а на песку има релативно низак садржај киселина. Вино је у већини година лако, без израженог мириса, хармонично и питко, уобичајеног квалитета. Због неутралног мириса и укуса, веома је погодно за купажу са другим сортама.

Винске манифестације

Мај, Палић

Палићке винске свечаности

Парк Палић,
Тел: 024/ 602 780

Септембар, Палић

Бербански дани

Парк Палић
Тел: 024/ 602 780

Септембар, Кањижа,
село Хоргош

Хоргошки бербански дани

МЗ Хоргош
Тел: 024/792 041

Децембар, Сомбор

Фестивал вина и хране

РАВАНГРАД WINE ФЕСТ

Туристичка
организација Сомбор
Тел: 025/434 350

Рејон Телечка

Рејон Телечка се налази у централном делу Бачке, на територији Телечке косе и Телечке висоравни. Вина из тог рејона су углавном бела и карактеришу их виши садржај киселина, хармоничност и свежина.

Винарија Милосављевић

Леђинова 15, 25230 Кула
www.vinarijamilosavljevic.com

Винарија Бриндза

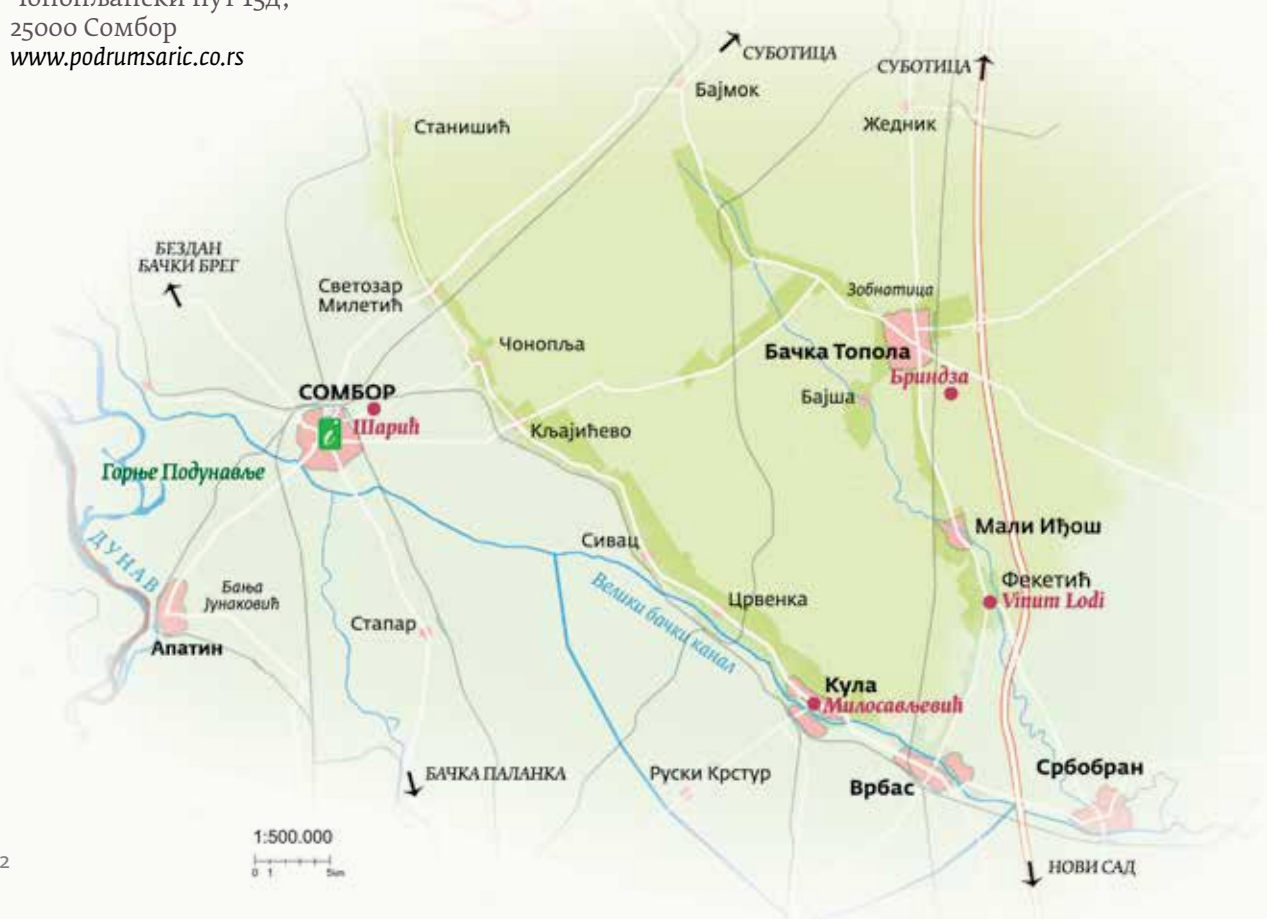
Салаш 264, 24300 Бачка Топола
www.vinarijabrindza.com

Винарија Vinum Lodi

Његошева 36, 24323 Фекетић
www.vinumlodi.rs

Подрум Шарић

Чонопљански пут 15д,
25000 Сомбор
www.podrumsaric.co.rs

Потиски рејон

Потиски рејон се простира на северу српске покрајине Војводина, од града Кањиже до ушћа реке Тисе у Дунав.

Вина имају специфичне карактеристике због микроклиматских услова које ствара река Тиса. То је једини рејон у Војводини у којем доминирају црне сорте. Мерло винарије „Чока“ био је у прошлости чувен у многим европским земљама. Винарија поседује највеће подземне подруме на Балкану који су изгарађени између 1903. и 1912. године. Тај споменик винске културе има седам винских улица на површини од шест хиљада квадратних метара.

Винарија Чока Плус

Винске манифестације

Новембар, Тител
**Ноћ младог вина,
ракије и ликера**
Удружење виноградара и
воћара „Шајка“
Тел: 063/8334 774

Децембар, Жабаљ
Нова вина Потисја
Туристичка организација
Жабаљ
Тел: 021/831 688

Винарија Чока Плус
Палих бораца бб, 23320 Чока
www.vinarijascoka.rs

Винарија Nagy-Sagmeister
Николе Тесле 13, 24420 Кањижа
Тел +381 62 779664

Винарија Ботић
Петра Коњовића 29, 21238 Чуруг
Тел +381 21 833042, +381 64 9310209

**Винарија Тиска перла Бисерно
острво**
Змај Јовина 91, 21220 Бечеј
www.tiskaperla.rs

Бачки рејон

Бачки рејон се састоји од три виноградарске оазе: Темерина, Бачког Моноштора и Каравукова.

Винске манифестације

Септембар, Апатин
село Сонта

**Смотра народних обичаја
“Грожђебал у Сонти”**
КУД „Иво Лола Рибар“
и МЗ Сонта
Тел: 025/792 761

Новембар
Нови Сад

**Дани младог вина
португизера – сватовца**
Агрина
Тел: 062/16 627

Винарија Виндуло

Бечејски пут, Салаш бб,
21237 Темерин
www.stomin.wix.com

Винарија До краја света

Жарка Зрењанина 13,
21243 Ковиљ
www.dokrajasveta.com

Банатски рејон

Банатски рејон, на североистоку северне српске покрајине Војводине, састоји се од виноградарских оаза које су груписане у Кикиндско и Средњобанатско виногорје и обухвата делове општина Кикинда, Зрењанин и Нови Бечеј.

Банатски рејон, у подручју река Тиса и Тамиш, карактерише производња грожђа на малим парцелама и производња вина углавном за сопствене потребе пољопривредних газдинстава. Најзаступљенија је производња белих вина која су карактеристичне свежине.

Винарија Шомођи (Somogyi)

Димитрија Туцовића 64,
23000 Зрењанин
www.sp-wine.com

Јужнобанатски рејон

Јужнобанатски рејон се налази у југоисточном делу Виноградарског региона Војводина, на западним обронцима Вршачких планина и на простору Делиблатске пешчаре. Због плодног земљишта и повољних географских и климатских услова тај рејон је један од најзначајнијих винских рејона Србије. У њему доминирају беле сорте: мускат отонел, шардоне, бургундац бели и италијански и рајнски ризлинг. Аутохтоне сорте тог краја су: креаца, смедеревка, жупљанка и шасла бела.

Креаца

Реч је о сорти из Панонске низије, вероватно из Баната, где се највише гаји. Накупи до 18% шећера у шири. Даје хармонично, питко вино. Према квалитету, та сорта спада у групу за масовна вина бољег квалитета.

До краја 19. века вршачки крај је био најзначајније виногорје у Угарској, а место Гудурица је било центар тог виногорја. Ту се налазе два најстарија подрума из 19. века. У „Подруму пријатељства“, из 1871. године, поред вина у великим дрвеним бурадима, налази се већи број сачуваних предмета везаних за вино и виноградарство. У близини су два подрума која су четири године „млађа“ али и већа и модернија. У првом се обављала производња, а вино се складиштило у другом подруму – „Хацијенди“. У гостинским собама „Хацијенде“ које су претворене у својеврстан музеј и данас се, као пре једног и по века, дочекују гости и купци, а у подруму се дегустирају најбоља вина из вршачких винограда: италијански ризлинг, бели бургундац, шардоне, рајнски ризлинг, мускат отонел, италијански ризлинг – касна берба, и једино црно вино – франковка.

У Вршцу је и подрум „Helvetia“, који је изграђен 1880. године. Сви ти подруми су у саставу Вршачких винограда, предузећа које је годинама било међу највећим произвођачима вина у Југославији и са највећом површином винограда – преко 1.700 хектара.

Винарија Вршачки виногради

Винске манифестације

Март, Вршац

Фестивал вина ВИНО ФЕСТ

Туристичка организација
Вршац

Тел: 013/832 999

Септембар, Вршац

Дани бербе грожђа

Туристичка организација
Вршац

Тел: 013/832 999

Винарија Сочански

Железничка 57,
26334 Велико Средиште
www.vinarijasocanski.rs

Винарија Галот

Војводе Мишића 127,
26320 Банатски Карловац
www.vinarijagalot.com

Винарија Бахус

Илинденска 14, 26335 Гудурица
www.vinarijabahus.rs

Винарија Недин

Чортанова 22, 26335 Гудурица
www.vinarijanedin.com

Винарија К-инг

Немањина 35, 26320 Банатски
Карловац
www.k-ing.co.rs

Винарија Виник

Новосадска 1, 26300 Вршац
www.dobrovino.com

Подрум Selecta

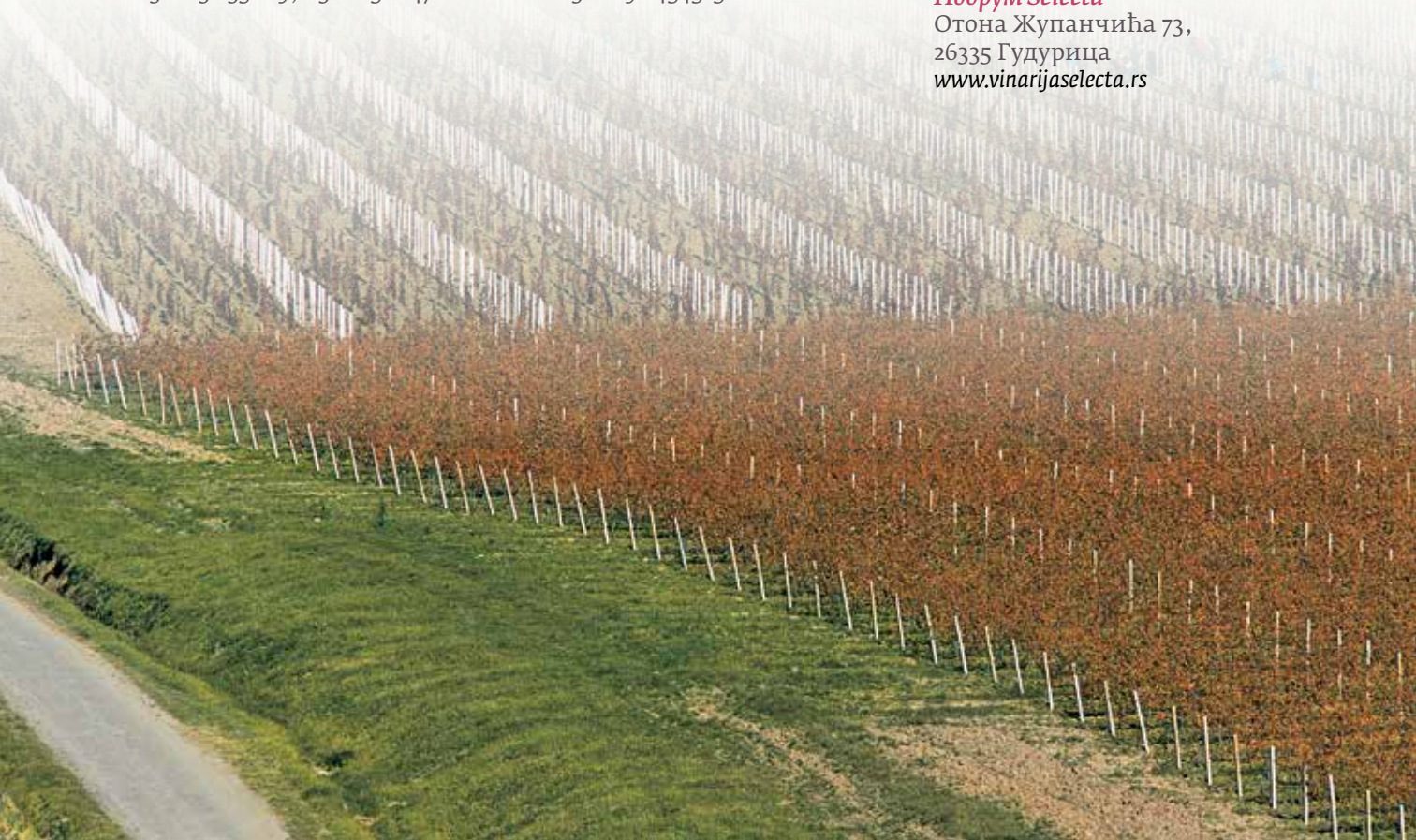
Отона Жупанчића 73,
26335 Гудурица
www.vinarijaselecta.rs

Винарија Conte Vallonne

Данила Илића 2, 26300 Вршац
Тел +381 13 835669, +381 65 8147800

Винарија Вршачки виногради

Светосавски трг 1, 26300 Вршац
Тел +381 69 8454515

Косово*

Регија се налази на југу Србије и састоји се од две области: Косова на истоку и Метохије на западу, мада се виногради и производња вина везују искључиво за плодну Метохију. Процена је да се у регији под виномом лозом налази око 2.850 хектара.

Манастир Дечани

Винова лоза је на Косову и Метохији сађена на благо валовитим теренима у подножју великих планинских масива Шаре, Коритника, Паштрика, Проклетија и Жлеба. У околини древног града Призрена, манастира Дечани, Ораховца, Суве Реке, Мале Круше, Ђаковице и Пећи производе се вина изванредног квалитета. Захваљујући специфичној конфигурацији терена, повољној надморској висини и јужној експозицији издваја се ораховачко виногорје, Познато по јаким, густим винима пуним екстракта и боје. Од црвених, најзаступљеније су аутохтоне сорте прокупац и вранац, а од интернационалних – гаме,

бургундац црни, мерло и каберне. Од белих сорти, смедеревка се користи за бело стоно вино, а италијански ризлинг, семијом, жилавка и мославац за квалитетна вина.

Процват виноградарства средњовековна Србија је доживљавала од 12. до 14. века, у време династије Немањић – и то на манастирским имањима и поседима српског племства. Поседи манастира Високи Дечани и Девич били су у селу Велика Хоча, а Пећке патријаршије – у Ораховцу. Манастири Студеница и Хиландар такође су поседовали винограде.

*Косово и Метохија се тренутно налази под управом УНМИК-а на основу Резолуције Савета безбедности УН1244.

Северно-метохијски рејон

Севернометохијски рејон се простире на теренима у северозападном делу Метохије, од Мокре горе на северу до Пећке Бистрице на југу. Од белих сорти грожђа у том рејону се гаје ризлинг италијански, семијон и мослова. Производи се квалитетно суво бело вино, са нешто повишеном количином киселина и високим процентом других екстрактивних супстанци. Од црних сорти најзаступљенији су бургундац црни, гаме и прокупац, који се највише гаји у малим приватним виноградима.

Јужно-метохијски рејон

Јужнометохијски рејон се простире на теренима у југозападном делу Косова и Метохије, односно на просторима јужне Метохије. Средиште рејона је Ораховачко виногорје, односно околина села Велика Хоча, које има дугу традицију у гајењу нове лозе и производњи вина.

У том рејону су три од четири најзначајнија манастира Српске православне цркве на Косову и Метохији који се налазе на листи Унескове светске баштине: Високи Дечани,

Пећка патријаршија и Богородица Љевишка у Призрену. Манастири су вековима преносили традицију винарства, па се тако и данас у Дечанској виници, у Великој Хочи, справља дечанско вино. Дечанску виницу је још цар Душан поклонио манастиру Високи Дечани и после седам векова је остала нетакнута. Иначе, винице су део куће намењен искључиво за прераду грожђа и чување вина.

Дечанска виница
Велика Хоча бб,
38430 Велика Хоча
Тел + 381 64 800 30007

Виница Петровић
Велика Хоча бб, 38430 Велика
Хоча
Тел + 381 64 92 43 723

Винарија Антић
Устаничка 44,
38430 Ораховац
Тел +381 29 276 229

Контакти туристичких
организација:

ТО Ваљево
www.tov.rs

ТО Љиг
www.turisticka.org

ТОО Неготин
www.toon.org.rs

ТО Кладово
www.tookladovo.rs

ТОО Књажевац
www.toknjazevac.org.rs

ТО Пожаревац
www.topozarevac.rs

ТОО Петровац на Млави
www.topetrovacnamlavi.com

ТОО Прокупље
www.topk.rs

ТО Ниш
www.visitnis.com

ТОО Лесковац
www.tol.org.rs

ТОГ Врања
www.tovranje.rs

ТО Јагодина
www.togjagodina.autentik.net

ТО Рековац
тел +381 35 841 1900

ТОГ Крушевац
www.turizamkrusevac.com

ТОО Трстеник
www.turizamtrstenik.rs

ТО Александровац
www.toa.rs

ТОГ Београда
www.tob.co.rs

ТО Лазаревац
www.tolazarevac.rs

ТОГ Смедерево
www.toosd.com

ГТО Крагујевац
www.gtokg.org.rs

ТО Аранђеловац
www.bukovickabanja.rs

ТО Топола
www.topolaoplenac.org.rs

Туристичка организација
Војводине
www.vojvodinaonline.com

ТОО Шид
www.tourismsid.rs

ТОО Ириг
www.turorgirig.org.rs

ТО Сремски Карловци
www.karlovci.org.rs

ТОО Инђија
turizam@indjija.net

ТОГ Нови Сад
www.novisad.rs

ТОО Рума
www.novisajt.rumatourism.com

ТОГ Сремска Митровица
www.tosmomi.rs

ТОГ Суботица
www.visitsubotica.rs

ТОГ Сомбор
www.visitsombor.org

ТОО Бечеј
www.tobecelj.com

ТИЦ Зрењанин
www.visitzrenjanin.com

ТОО Темерин
www.temerintourism.org.rs

ТОО Жабалъ
www.visitzabalj.org

ТОО Вршац
www.tovrsac.com

Импресум

Издавач:

Туристичка
организација
Србије

Чика Љубина 8, 11 000 Београд
Тел.: +381 11 6557 100
Факс: +381 11 2626 767
е-пошта: office@serbia.travel
www.srbija.travel

 turisticka.organizacija.srbije

   serbiatourism serbia

За издавача: Марија Лабовић, вд директора
Уредник: Павле Ђукић
Текст: Јово Симишић
Дизајн: Маријана Маркоска
Картографија: Графички студио Жиж
Фотографије: Владимир Татаревић, Драган
Боснић, Драгољуб Замуровић, Драган
Вилдовић, Дејан Црномарковић, Никола
Костандиновић, архиве винарија: Винарија
Astra ITV, Топлички Виногради, Подрум
Малча, Винарија Алексић, Винарија Темет,
Винарија Јеремић, Подрум Јанко, Винарија
Деспотика, Винарија Александровић, Подрум
Радовановић, Винарија Император, Винарија
Шапат, Винарија Тонковић, Винарија Звонко
Богдан, Винарија Чока Плус
Лектура: Нада Драгишић
Штампа: Службени гласник
Јована Ристића 1, 11040 Београд
1. издање на српском језику, 2016.
Тираж: 1.000
ISBN 978-86-6005-456-4

СР - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

338.48(497.11)(036)
634.8(497.11)(036)
663.2-051(497.11)(058)

СИМИШИЋ, Јово, 1953-
Србија - путеви вина / [текст Јово Симишић ; фо-
тографије Владимир Татаревић ... и др.]. - 1. изд.
на српском језику. - Београд :
Туристичка организација Србије, 2016 (Београд :
Службени гласник). - [40] стр. : илустр. ; 24 см

Кор. насл. - Податак о аутору преузет из колофона.
- Тираж 1.000.

ISBN 978-86-6005-456-4

а) Виноградарство - Србија - Водичи б) Винарство
- Србија - Водичи
с) Винари - Србија - Адресари
COBISS.SR-ID 221266700

Србија
Путеви вина

ТУРИСТИЧКА
ОРГАНИЗАЦИЈА
СРБИЈЕ
www.srbija.travel